430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 1 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

FLEX

ELEKTROWERKZEUGE

CHE 18.0-EC

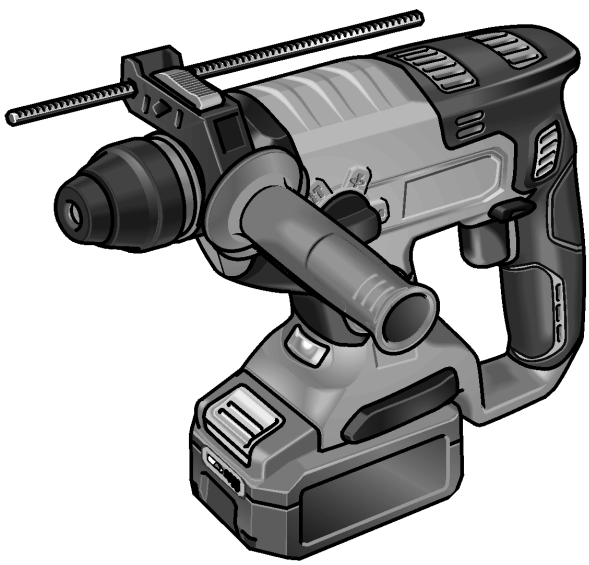

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 89 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

Innehåll

Använda symboler 89
Tekniska data 89
Översikt 90
För din säkerhet 91
Buller och vibration 92
Bruksanvisning 93
Underhåll och skötsel 97
Anvisningar om avfallshantering 97
CE-märkning 97
Ansvarsfriskrivning 97

Använda symboler

⚠ *VARNING!*
Varnar för en omedelbart hotande fara. Risk för liv och lem eller svåra personskador om varningen ej beaktas.

⚠ *VAR FÖRSIKTIG!*
Varnar för en möjlig farlig situation. Om varningen ej beaktas kan person- eller sakskador uppstå.

i *OBS!*
Hänvisar till användningstips och viktig information.

Symboler på maskinen

Läs bruksanvisningen före idrifttagning!

Använd ögonskydd!

Använd hörselskydd!

Använd lätt andningsskydd!

Anvisningar om avfallshantering för den gamla maskinen (se sidan 97)!

Tekniska data

Batteridriven borrhammare	**CHE 18.0-EC**	
Märkspänning	V	18
Batteri	AP 18.0 (2,5 Ah) AP 18.0 (5,0 Ah)	
Tomgångsvarvtal	min^{-1}	0–1400
Tomgångsslagtal	min^{-1}	0–4500
Max. enkelslagenergi (enligt ”EPTA-procedure 05/2009”)	J	1,7
Smörjning		Fett
Verktygshållare		SDS-plus
Max. borrdiameter – Betong – Trä – Metall	 mm mm mm	 18 20 13
Vikt motsvarande ”EPTA-procedur 01/2003” (utan batteri)	kg	2,0
Vikt batteri 2,5 Ah 5,0 Ah	kg kg	0,42 0,72

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 90 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

Översikt

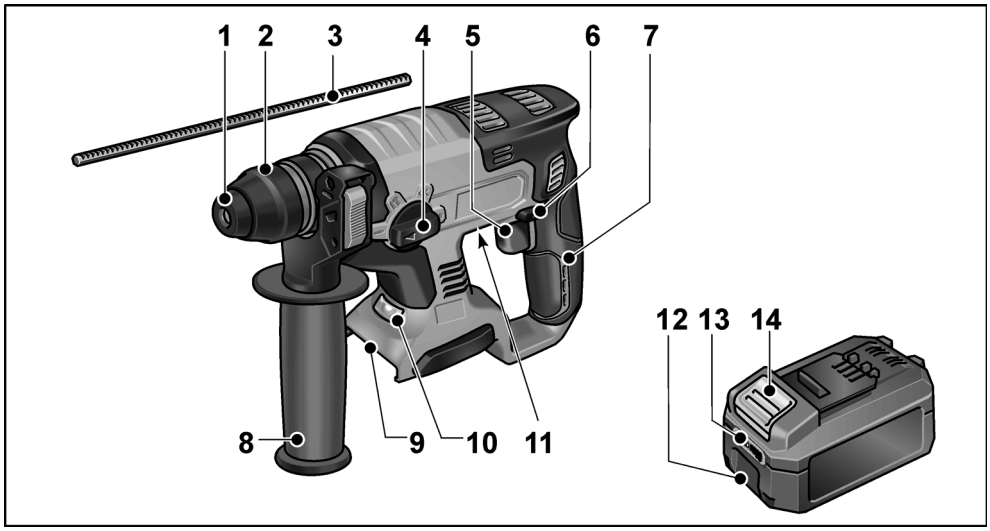

1 **Dammskydd**
2 **Låshylsa**
3 **Djupanslag**
4 **Vridknopp för arbetsläge**
5 **Strömställare**
För till- och frånslagning liksom start upp till max. varvtal och slagfrekvens.
6 **Omkopplare för rotationsriktning**
7 **Handtag**
8 **Extrahandtag**
9 **Batterifack**
10 **LED-belysning**
För att lysa upp arbetsytan.
11 **Typskylt ***
12 **Litiumjonbatteri (2,5 Ah eller 5,0 Ah)**
13 **Batteriets laddningsindikering**
14 **Frigöringsknapp för batteri**

* ej synlig

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 91 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

För din säkerhet

⚠ *VARNING!*
Läs alla säkerhetsanvisningar och övriga anvisningar. *Underlåtenhet att följa säkerhetsanvisningarna och övriga anvisningar kan leda till elektriska stötar, brand och/eller svåra skador.* ***Förvara alla säkerhetsanvisningar och övriga anvisningar för framtida bruk.***

Innan elverktyget tas i bruk ska följande dokument läsas igenom noggrant och följas:

- *den föreliggande bruksanvisningen*
- *”Allmänna säkerhetsanvisningar” för hantering av elverktyg i det bifogade häftet (skriftnr: 315.915),*
- *regler och föreskrifter för olycksförebyggande som gäller på platsen där maskinen används.*

Detta elverktyg är konstruerat enligt den senaste tekniken och vedertagna säkerhetstekniska regler. Trots det kan fara för liv och lem uppstå under användning – både för användaren och andra. Det finns även risk för skador på maskinen eller andra föremål. Elverktyget får endast användas

- *för avsett ändamål*
- *i säkerhetstekniskt felfritt tillstånd.*

Störningar som kan påverka säkerheten måste omgående åtgärdas.

Avsedd användning

Den batteridrivna borrhammaren CHE 18.0-EC är avsedd för

- yrkesmässig användning inom industri och hantverk
- hammarborrning i tegel och betong för dybel- och ankarinfästning och genomgångsborrning
- lätta mejselarbeten för att avlägsna puts och kakelplattor
- användning med lämpliga och av tillverkaren för denna maskin rekommenderade verktyg.

Säkerhetsanvisningar för hammare

- **Använd hörselskydd.** Buller kan leda till hörselskador.
- **Använd de medlevererade extrahandtagen.** Kontrollförlust kan leda till skador.
- **Håll maskinen i de isolerade handtagen när du utför arbeten som innebär att insatsverktyget kan träffa dolda elledningar eller den egna nätsladden.** Kontakt med en strömförande ledning kan även sätta metallmaskindelar under spänning och leda till elektriska stötar.
- **Öppna inte batteriet.** Det finns risk för kortslutning.
- **Skydda batteriet mot värme, även mot långvarig solstrålning, samt eld, vatten och fukt.** Det finns risk för explosion.
- **Om batteriet skadas eller används på fel sätt kan ångor tränga ut.** Tillför friskluft och uppsök läkare vid besvär. Ångorna kan irritera andningsvägarna.

Ytterligare säkerhetsanvisningar

- **Använd lämpliga sökverktyg för att hitta dolda elledningar, eller anlita en lokal vatten- och energileverantör.** Kontakt med elledningar kan leda till brand och elektriska stötar. Skada på en gasledning kan leda till explosion. Intrång i en vattenledning förorsakar skada och utlösa en elektrisk stöt.
- **Håll alltid maskinen med båda händerna under arbetet och se till att du står stadigt.** Maskinen förs säkrare med två händer.
- **Säkra arbetsstycket.** Ett fastspänt arbetsstycke hålls säkrare på plats än med handen.
- **Använd endast insatsverktyg med SDS-plus fäste.** Kontrollera att insatsverktyget sitter riktigt fast genom att dra i det.
- **Byt genast ut skadat dammskydd.** Dammskyddet förhindrar att damm tränger in i chucken.

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 92 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

- **Damm från material som blyhaltiga färger, vissa träsorter, mineraler och metaller kan vara farliga för användaren och andra personer i närheten.** Inandning eller beröring av sådant damm kan leda till sjukdomar i andningsvägarna och/eller allergiska reaktioner.
  - Se till att arbetsplatsen är välventilerad!
  - Använd om möjligt extern dammutsugning.
  - Användning av en andningsskyddsmask med filterklass P2 rekommenderas.
- Bearbeta ej material som frisläpper hälsovådliga ämnen (t.ex. asbest).
- **Använd endast originalbatterier med den spänning som anges på ditt elverktygs typskylt.** Om andra batterier används, t.ex. kopior, rekonditionerade batterier eller främmande fabrikat, finns det risk för person- och sakskador till följd av exploderande batterier.
- **Ladda endast batterierna med laddare som rekommenderas av tillverkaren.** Om en laddare som är avsedd för en viss typ av batterier används för andra batterier finns det risk för brand.
- **Batteriet kan skadas av spetsiga föremål, t.ex. spik eller skruvmejslar, eller till följd av kraftig yttre påverkan.** Det kan leda till en inre kortslutning och göra att batteriet bränns, ryker, exploderar eller överhettas.
- Innan arbeten på elverktyget påbörjas ska omkopplaren för rotationsriktning ställas i mittläget.
- Omkopplaren för rotationsriktning resp. vridmomentsinställningen ska endast användas när verktyget står stilla.
- Använd endast självhäftande dekaler för att märka elverktyget.
  Borra ej hål i huset.

Buller och vibration

Buller- och vibrationsvärdena har uppmätts enligt EN 60745.

Maskinens A-uppmätta bullernivå under typiska förhållanden ger följande värden:

– Ljudtrycksnivå: 91 dB(A);
– Ljudeffektsnivå: 102 dB(A);
– Osäkerhet K: 3 dB.

Sammanlagt vibrationsvärde:

– vid hammarborrning:
  – Emissionsvärde a_h: 16 m/s^2
  – Osäkerhet K: 1,5 m/s^2
– vid mejsling:
  – Emissionsvärde a_h: 10 m/s^2
  – Osäkerhet K: 1,5 m/s^2

⚠ *OBS!*

De angivna mätvärdena gäller för nya maskiner. Vid dagligt bruk ändras buller- och vibrationsvärdena.

ⓘ *OBS!*

Vibrationsnivån som anges i denna bruksanvisning är uppmätt enligt en EN 60745-standardiserad mätmetod som kan användas för att jämföra elverktyg med varandra. Den lämpar sig också för en preliminär uppskattning av vibrationsbelastningen.
Den angivna vibrationsnivån gäller för elverktygets huvudsakliga användningar. Om elverktyget används för andra ändamål med avvikande insatsverktyg eller bristande underhåll, kan vibrationsnivån avvika. Detta kan tydligt höja vibrationsbelastningen över hela livslängden.
För en exakt bedömning av vibrationsbelastningen bör även den tid som maskinen är frånslagen, eller visserligen är igång men inte används, tas med i beräkningen. Detta kan tydligt minska vibrationsbelastningen över hela livslängden.
Bestäm extra säkerhetsåtgärder för användarens skydd mot vibrationer som till exempel: skötseln av elverktyg, att händerna hålls varma och organisering av arbetsförloppen.

⚠ *VAR FÖRSIKTIG!*

Använd hörselskydd när ljudtrycket överskrider 85 dB(A).

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 93 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

Bruksanvisning

Före idrifttagning

Packa upp elverktyget och motsvarande tillbehör och kontrollera att leveransen är fullständig och om transportskador uppstått.

OBS

Vid leveransen är batterierna inte helt laddade. Ladda batterierna helt innan maskinen används första gången.
Se bruksanvisningen till laddaren.

Sätta i/byta batteri

- Tryck in det laddade batteriet i elverktyget tills batteriet snäpper fast helt.

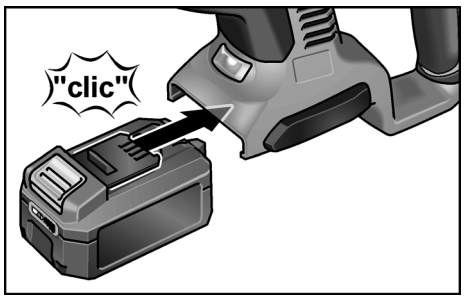

- För att ta ur batteriet, tryck på frigöringsknapparna (**1.**) och dra ur batteriet (**2.**).

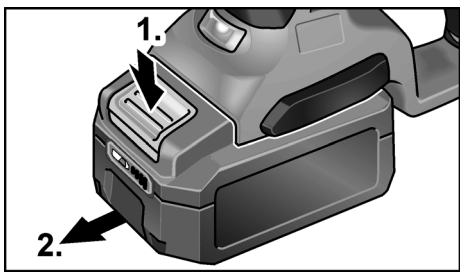

VAR FÖRSIKTIG!

Skydda batterikontakterna när elverktyget inte används. Lösa metalldelar kan kortsluta kontakten, vilket innebär explosions- och brandfara!

Batteriets laddningsnivå

- Genom att trycka på knappen kan man med hjälp av lysdioderna för batteriets laddningsindikering kontrollera laddningsnivån.

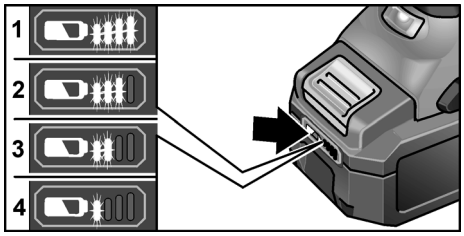

Om en av lysdioderna blinkar måste batteriet laddas. Om ingen lysdiod lyser när man trycker på knappen är batteriet defekt och måste bytas ut.

Indikeringen slocknar efter fem sekunder.

OBS

Läs anvisningarna för laddning av batteriet i bruksanvisningen till laddaren.

Inställning av extrahandtag

VARNING!

Ta ur batteriet ur maskinen innan du utför arbeten på elverktyget.

VAR FÖRSIKTIG!

Använd inte elverktyget utan extrahandtag.

Extrahandtaget kan svängas till valfritt läge för att säkerställa säkert och icke tröttande arbete.

OBS

När djupanslaget är monterat begränsas extrahandtagets rörelseområde.

- Lossa klämlåsningen genom att vrida extrahandtaget moturs (**1.**).

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 94 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

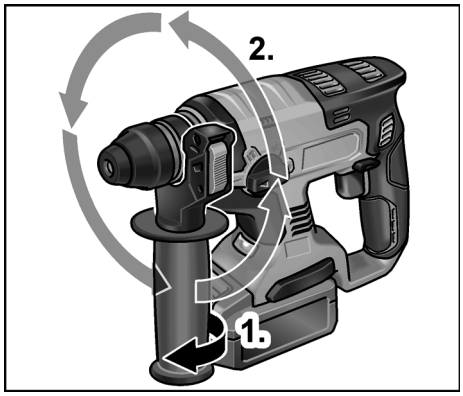

- Vrid extrahandtaget till önskat läge (**2.**).
- Fixera inställningen genom att vrida extrahandtaget medurs .

Montering av djupanslag

⚠ *VARNING!*

Ta ur batteriet ur maskinen innan du utför arbeten på elverktyget.

- Tryck på knappen upptill på extrahandtaget och håll kvar den (**1.**).
- Skjut in djupanslaget (**2.**).

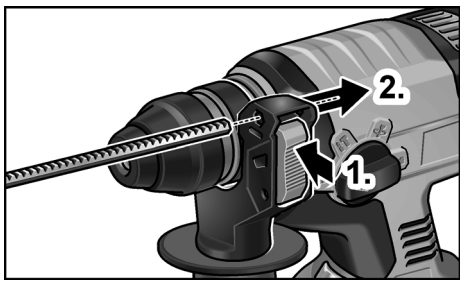

- Ställ in djupanslaget på önskat borrdjup.
- Släpp knappen.

ⓘ *OBS!*

Skjut in insatsverktyget med SDS-plus-skaft ända till det bakre anslaget i SDS-plus-chucken. Annars kan verktygets rörlighet medföra att borrdjupet får en felaktig inställning.

Isättning av verktyg med SDS-plus-skaft

⚠ *VARNING!*

Ta ur batteriet ur maskinen innan du utför arbeten på elverktyget.

⚠ *VAR FÖRSIKTIG!*

Insatsverktyg kan bli heta. Använd skyddshandskar!

ⓘ *OBS!*

Insatsverktyg som används måste ha SDS-plus-skaft. För verktyg utan SDS-plus-skaft (t.ex. träborrar) ska en trebackschuck användas (se ”Montera trebackschuck”).

- Kontroll av dammskyddet.
  - Rengör smutsigt skydd.
  - Byt ut defekt dammskydd.
- Rengör verktygen och fetta in skaftet lätt.

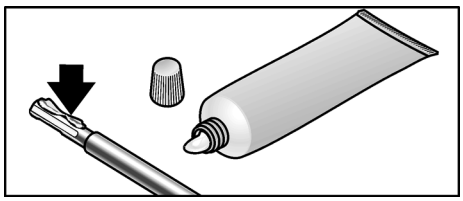

- Sätt i insatsverktyget (**1.**) och vrid (**2.**) tills det går i lås.

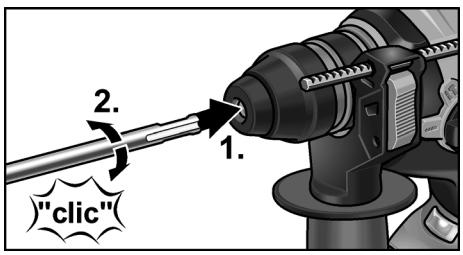

- Kontrollera låsningen genom att dra i insatsverktyget.

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 95 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

Verktygsdemontering

VARNING!
Ta ur batteriet ur maskinen innan du utför arbeten på elverktyget.

VAR FÖRSIKTIG!
Insatsverktyg kan bli heta. Använd skyddshandskar!

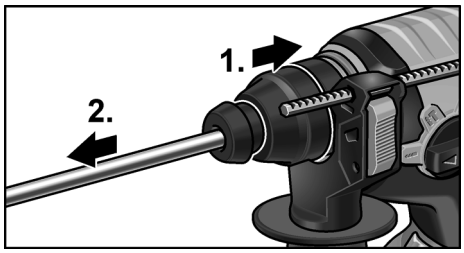

- Dra låshylsan bakåt (**1.**).
- Ta ut insatsverktyget (**2.**).

Montera trebackschuck

OBS!
För montering av en trebackschuck behövs originaladaptern ur FLEX tillbehörsprogram.

- Skruva fast trebackschucken på adaptern (**1.**).

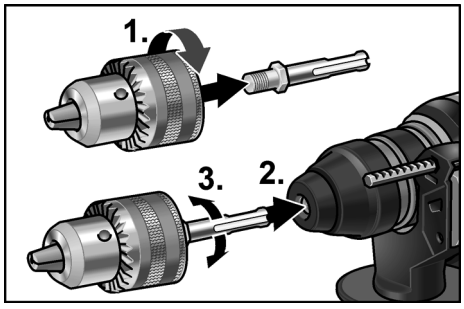

- Sätt i adaptern (**2.**) och vrid (**3.**) tills den går i lås.
- Kontrollera låsningen genom att dra i trebackschucken.

VAR FÖRSIKTIG!
När en trebackschuck har monterats får aldrig arbetslägena mejsling eller hammarborrning användas! Insatsverktyget eller trebackschucken kan skadas.

Inställning av rotationsriktning

VAR FÖRSIKTIG!
Ändra bara rotationsriktning när elverktyget står stilla.

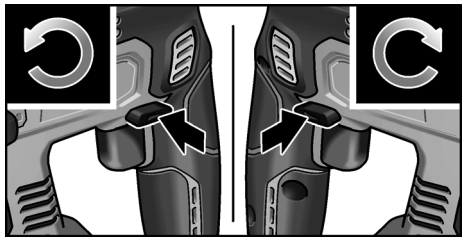

- Ställ omkopplaren för rotationsriktning i önskat läge:
  - **Vänster**: moturs (skruva ur skruvar, lossa skruvar)
  - **Höger:** medurs (borra, skruva i skruvar, dra fast skruvar)
  - **Mitten:** Tillkopplingsspärr (verktygsbyte, vid alla arbeten på elverktyget)

Ställa in arbetsläge

VAR FÖRSIKTIG!
Arbetsläget får endast ändras när maskinen står stilla.

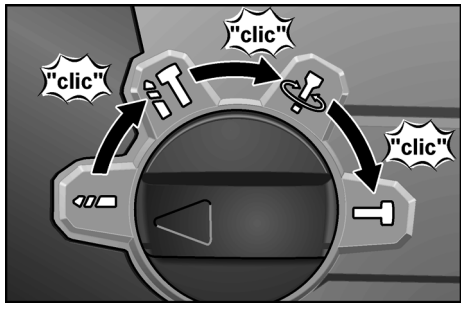

- Ställ vridknoppen i önskat arbetsläge:
  - Borrning
  - Hammarborrning
  - Inställning av mejselläget (se där)
  - Mejsling

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 96 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

OBS!
– *I alla lägen måste det höras att vridknoppen går i lås.*
– *Koppla inte till elverktyget i läget (inställning av mejselläget).*

Inställning av mejselläget

Mejseln kan vridas till ett läge som är optimalt för arbetena som ska utföras.

- Ställ vridknoppen för arbetsläge på symbolen (**1.**).
- Vrid mejseln tills den står i önskad vinkel (**2.**).

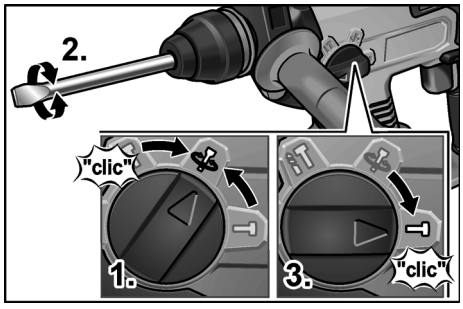

- Ställ vridknoppen för arbetsläge på symbolen (**3.**). Det ska höras att den går i lås!

Koppla till maskinen

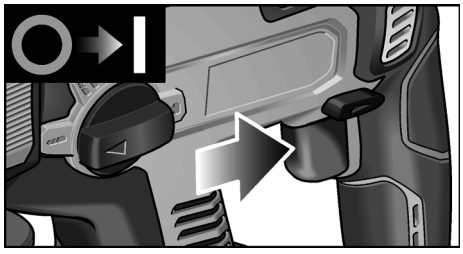

- Tryck strömställaren och håll den intryckt.
  Maskinens strömställare medger en stegvis höjning av varvtalet resp. slagfrekvensen upp till maxvärdet.

När elverktyget är tillkopplat lyser LED-belysningen upp arbetsytan.

Maskinens frånkoppling:

- Släpp strömställaren.

Arbetsanvisningar

Borrning/hammarborrning

1. Ställ vridknoppen för arbetsläge på symbolen (borrning) resp. (hammarborrning). Det ska höras att den går i lås!
2. Sätt in borret.
3. Ställ extrahandtaget i önskat läge.
4. Sätt i batteriet.
5. Grip elverktyget med båda händerna och inta arbetsställning.

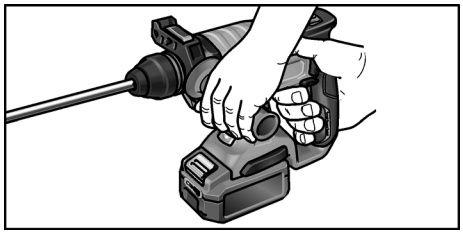

6. Sätt an borret och starta maskinen.
7. Tryck maskinen försiktigt framåt.
8. Stäng av maskinen efter utförd borrning.

Mejsling

1. Sätt in mejseln.
2. Ställ vridknoppen för arbetsläge på symbolen .
3. Vrid mejseln till önskat läge.
4. Ställ vridknoppen för arbetsläge på symbolen . Det ska höras att den går i lås!
5. Ställ extrahandtaget i önskat läge.
6. Sätt i batteriet.
7. Grip elverktyget med båda händerna och inta arbetsställning.
8. Koppla till maskinen.
9. Tryck maskinen försiktigt framåt vid mejsling så att den inte hoppar.
10. Stäng av maskinen när arbetet är färdigt.

Övrigt

– Användning av ”vassa” insatsverktyg höjer effektiviteten och elverktygets livslängd.
– Rengör maskinen efter arbetet och förvara den i transportväskan på en torr plats.

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 97 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

Underhåll och skötsel

⚠ *VARNING!*
Ta ur batteriet ur maskinen innan du utför arbeten på elverktyget.

Rengöring
Rengör maskin och ventilationsspringor regelbundet. Intervallen är beroende av det bearbetade materialet och brukstiden. Blås regelbundet igenom höljets insida med motor med torr tryckluft.

Reparationer
Reparation får uteslutande utföras av en kundtjänstverkstad som är auktoriserad av tillverkaren.

Reservdelar och tillbehör
För vidare tillbehör, särskilt insatsverktyg, se tillverkarens katalog.

Sprängskisser och reservdelslistor återfinns på vår hemsida:
www.flex-tools.com

Anvisningar om avfallshantering

⚠ *VARNING!*
Gör uttjänta maskiner obrukbara genom att avlägsna nätkabeln.

Endast för EU-stater.
Kasta inte elverktyg bland hushållssoporna!

Enligt det europeiska direktivet 2012/19/EG om el- och elektronikavfall och dess tillämpning i den nationella lagstiftningen ska förbrukade elverktyg samlas in separat och lämnas till miljöriktig återvinning.

Materialåtervinning istället för avfallshantering.

Maskin, tillbehör och förpackning kan återvinnas. Plastdelarna är märkta för att underlätta sorteringen vid återvinning.

⚠ *VARNING!*
Kasta aldrig ackumulatorer/batterier i hushållssoporna, i eld eller i vatten. Öppna inte förbrukade ackumulatorer.

Endast för EU-stater:
Enligt direktivet 2006/66/EG måste defekta eller förbrukade ackumulatorer/batterier lämnas in för återvinning.

i *OBS!*
Fråga fackhandlaren rörande avfallshanteringsmöjligheterna!

CE-märkning

Vi intygar under ensamt ansvar att den under ”Tekniska data” beskrivna produkten överensstämmer med följande standarder eller normativa dokument:
EN 60745 enligt bestämmelserna i direktiven 2004/108/EG (t.o.m. 19.04.2016), 2014/30/EU (fr.o.m. 20.04.2016), 2006/42/EG, 2011/65/EG.
Ansvarig för tekniska underlag:
FLEX-Elektrowerkzeuge GmbH, R & D
Bahnhofstrasse 15, D-71711 Steinheim/Murr

Eckhard Rühle
Manager Research & Development (R & D)

Klaus Peter Weinper
Head of Quality Department (QD)

30.09.2015
FLEX-Elektrowerkzeuge GmbH
Bahnhofstrasse 15, D-71711 Steinheim/Murr

Ansvarsfriskrivning

Tillverkaren och dennes representanter tar inget ansvar för skador och förlorad vinst till följd av driftavbrott som uppstår på grund av produkten eller för att produkten inte har kunnat användas. Tillverkaren och hans representant tar inget ansvar för skador som uppstår genom felaktig användning eller i förbindelse med andra tillverkares produkter.

430.013_CHE 18.0-EC.book Seite 194 Mittwoch, 30. September 2015 1:12 13

FLEX

FLEX-Elektrowerkzeuge GmbH
Bahnhofstr. 15
71711 Steinheim/Murr

Tel. +49 (0) 7144 828-0
Fax +49 (0) 7144 25899

info@flex-tools.com
www.flex-tools.com

430.013 / 09–2015 / Für Druckfehler keine Gewähr. Technische Änderungen vorbehalten.